

M. Așezări omenesti: *cára, katún, mahalá*; Cf. și A, pct. b.

N. Termini etnografici: obiceiuri credințe, etc.: *arkán, tálec', dójna, džok, gájda, góga, kodáš, kračún, kukúc, lavúty, mán(n)a, pomána, part', trymbít'a, valažélo, z'ástra*.

O. Fenomene meteorologice: *fortúna, korkohéc', négura, plóva*.

P. Împrumuturi afective: *aripát, bel'áh, llyndyj, lutúk, łroskaj, lrybéha, bukl'úk, byrzuwátys'a, džeg, facárnyj, flutúr, folosýty, fryka, fudúl'nyj, fudúlytys'a, fúma, gáta, glóba, gogomán, maj, májže, pacýty, piz'ma, pózna, putér'a, samaráty, saráka, skapáty, stemperátys'a, t'ar, úra, urétno, urýtnyj, vóre, xyl'ánec', yndemýna, zmagulýty* și *desigur*, și altele (cf., de ex., grupa I).

IV. CALCURI LINGVISTICE

§ 37. Datorită contactului îndelungat și, pe alocuri, bilingvismului româno-ucrainean, în graiurile ucrainene de sud-vest se constată nu numai împrumuturi lexicale, ci și *semantice* și *frazeologice* (calculi). Am semnalat cu alt prilej calchierea de către huțulii din Carpații Nordici a sensului figurat al cuvîntului românesc *a se prinde* („a se închea” — vorbind despre lapte): *pid vplyvom tepla ta vid gl'agu lovit s'a moloko*¹ „sub influența căldurii și datorită cheagului se prinde laptele” (Vrabie, *Stadiul*, 71). La acesta se pot adăoga alte calculi. Astfel, românii de pretutindeni folosesc expresia *nici cît negru sub unghie* „foarte puțin”, „(aproape) deloc”. Cf., la Ispirescu: „Da și din mîini și din picioare, cum se zice, și folos, nici cît negru sub unghie” (*DLRLC*, III, p. 188). Despre răspîndirea ei largă vezi *ALR II*, vol. I, p. 35, răspunsurile la întreb. 2190 (*Nu-i dau*) *nici cît negru sub unghie*. La ucrainenii din Carpații Nordici se folosește expresia *jak za nih'om čorne*, ad lit. „cît negru sub unghie” (*Programma*, 31, întreb. 466), cu același sens ca și în română. Este neîndoielnic că împrumutul l-au făcut ucrainenii de la români, iar nu invers, căci expresia nu este cunoscută nici în graiurile ucrainene situate la distanță ceva mai mare de teritoriul limbii române, nici în ucraineana literară, în rusă sau în polonă. Semnalăm, din aceeași sursă, încă două expresii frazeologice dialectale ucrainene, calchiate, cu siguranță, după expresiile corespunzătoare românești: *u čotyry oka* sau *u čotyry oči* „în patru ochi” (*ibid.*, 31, întreb. 465) și *natšče serdce* „pe inima goală”, adică „pe nemîncate” (*ibid.*, 36 întreb. 464).

Cîteva calculi frazeologice și semantice după limba română semnalează la huțulii din Carpații Nordici A. Vincenz: *čynyty dity* „a face copii”, *sydity* „a șede” și „a locui”, *nevol'a* „nevoie” (pe cînd ucr. com. *nevol'a* înseamnă „captivitate”) ș.a.²

Numărul cazurilor de acest fel trebuie să fie mult mai mare. Culegerile de texte dialectale ucrainene din zona Carpaților Nordici și din alte regiuni învecinate cu teritoriul lingvistic românesc vor constitui o sursă importantă pentru viitorii cercetători ai acestui aspect al influenței limbii române asupra celei ucrainene.

¹ Volodymir Suxevyč, *Гуцульщина, Материяли до українсько-руської етнології* Lwów, 1901, vol. IV, partea II, p. 213.

² A. de Vincenz, *op. cit.*, p. 148—149.